

POCZET (563) *sb m*

poczec (563), [**poczot**, **poczyc**].

o oraz e jasne.

sg *N* poczet (105). ◇ *G* pocztu (56), [**poczotu**]. ◇ *D* pocztowi (4) *BielKron* (2), *RejPos*, *CzechRozm*, pocztu (2) *FalZioł*, *SkarŻyw*. ◇ *A* poczet (161). ◇ *I* pocztem (63), pocztym (1) *Diar*; -em (4), -em (1), -(e)m (58). ◇ *L* poczcie (83), poćcie (1), potcie (1) *OrzRozm*; poczcie : poćcie *BielKron* (28:1). ◇ *pl N* poczty (11). ◇ *G* poczt(o)w (24). ◇ *D* pocztóm (2); -óm (1), -(o)m (1). ◇ *A* poczty (21). ◇ *I* poczty (15), pocztami (5); -y *BielKron* (2), *Mącz*, *RejPos*, *BielSpr* (2), *PaprPan*, *SkarŻyw*, *GrabPospR*, *PowodPr*; -ami *KołałCath*; -y : -ami *StryjWjaz* (4:2), *StryjKron* (1:2). ◇ *L* pocztách (4) *StryjKron* (3), *PowodPr*, poczci(e)ch (3), potci(e)ch (1); poczci(e)ch *BielKron*, *GrabPospR*; poczci(e)ch : potci(e)ch *BielSpr* (1:1); ~ -ách (3), -ach (1); -ách *PowodPr*; -ách : -ach *StryjKron* (2:1).

Składnia orzeczenia typu: poczet był (30), *poczec było* (5), *poczec byli* (4); *było* *LubPs* R6v; *byli* *OrzQuin* R, R2; *był* : *było* : *byli* *BibRadz* (2:1; 1.*Mach* 7/12), *BielKron* (10:2; 405v, 414), *RejPos* (1:-:1; 217v), *BudBib* (1:1; 1.*Mach* 7/12), *SkarŻyw* (4:-:1; 57).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

1. Grono, grupa, zespół ludzi; *multitudo*, *numerus* *Vulg*; *coetus*, *congregatio*, *populus*, *synagoga*, *turba* *PolAnt*; *ordo* *JanStat* (375) : Iedne cnotá z baczeniem zacnie osláhcíłá/ Drugie wrodzona głuposc ná wieki zmamiłá. Nie gniewa się o prawdę/ á ná mię nie fuká Pirwízy poczet *Prot* D4v; *WujJudConf* 142v; *SkarŻyw* 179; *ArtKanc* Q8v; iż małz pod śwá ręká Bogomodlne Zaki/ Grofzogonne Miefzczány/ y płużne Wieśniaki. Troy poczet *RybWit* A3.

poczec kogo [= *złożony z kogo*] (36): Nie ráczże ti [*Panie*] mnie potępiac spocztem wífech przekłétich *LubPs* aa6; *Leop Esth* 2/8; *BibRadz Ps* 67/31, 1.*Mach* 7/12; Tám was nie wielki poczet/ á wždy rozerwany/ Iedni z wolnością dźierzá/ drudzy záfię z pány. *Prot* C2v; *BudBib* 1.*Mach* 7/12; *CzechEp* 62; *KochJez* B2; *ReszPrz* 14; *ReszList* 183; *PaprUp* D3; Colonia – Pewni poczet ludu, wisłany dlá obładzenia pułtego mieyśca. *Calep* 217a; Tác to iest święta pánná/ ktora [...] męki rozmáite dla czyfności y wiary wytrwála: przetoż wielkiey zapláty miedzy pocztem dułz niepokalánych/ y męczeństwem sławnych dośtála. *LatHar* 462; *KmitaSpit* C5v. Cf »wielki poczet«.

Z przymiotnikiem odrzeczownikowym (2): *CzechEp* 64; A ci ízátáńscy Hetmánowie z wízyfłkimi wíffy śwych zwolenników/ z błędu w błád [...] wypadáią/ z Lutrowego woýłká do Kálwinowey rotý/ z Kálwinowey rotý do Trydeíftow pocztu/ z Trydeýłskiego pocztu do Atheíłskiego íkrzydłá/ álbo żydowłkiego zakonu przefkákuiąc *ReszList* 183.

W charakterystycznych połączeniach: pewny poczet, piękny, święty, zacny; poczet biskupow (2), *dusz* [*jakich*], *Izraelczyków*, *kapłanow*, *kopiennikow*, *krolow*, *lekarzow*, *ludzi* (*ludu*) (11), *nawroconych*, *niewiast*, *panienek* (2), *panow radnych*, *senatorow*, *synow*, *trydeistow* (*trydejski*) (2), *wiernych*, *wszech przekłétých*, *żydowski*.

Wyrażenia: »maluczki, niewielki poczet« (1:1): *Prot* C2v; Iesłifz głófu moiego słuchác nie będziecie/ záifte ten ták wielki gęfty lud ktory bęczy iáko roy płzczoł w máluczki się poczet obroci [*turba magna multa haec revertetur in parvam*] *BudBib* Bar 2/26.

»poczet wielki, niemały, nieprzeliczony« [w tym: kogo (22)] = *multitudo magna, populus multus PolAnt* [szyk 19:4] (20:2:1): tedyś łobie Iakobá obrał/ [...] y rozrodził fię Iakob bárzo w wielki poczet. *BibRadz* 4.*Esdr* 3/16; *BielKron* 61v; *Frequens senatus*. Wielki poczet panów rádnych. *Mącz* 136c; *RejPos* 29v, 188v, 194v, 242v, 333v; *BielSpr* 62; [Król] wtargnął do miáftá/ á wczynił w nim wielki mord/ pozábijawfiy wielki poczet Izraélczykow. *BudBib* 1.*Mach* 1/32; *SkarJedn* 18, 145; *SkarŻyw* 57, 70, 118, 318, 373 (9); w ręce iego dałéś tákie Páńftwá y nieprzeliczony poczet ludu twego/ któryś twoią krwią odkupił *SkarKaz*)(2, 606b.

Szeregi: »hordy ani poczty« (1): których znákw [prawdziwego Kościoła krześcijańskiego] żadne nigdy heretyckie zgromádenie nie znáło: żadne ich hordy/ áni poczty/ áni miáły áni mieć mogły *ReszPrz* 14.

»poczet a społeczność« (1): A w tymci to on [Pan] pokoiu w káżdym poczcie á w káżdey fpołeczności łam iftotnie być chce *RejPos* 334v.

»poczet i zgromádenie« (2): Támże fię zefzło ku Alcymowi y Báchidefowi ludzi vczonych pewny poczet y zgromádenie *BibRadz* 1.*Mach* 7/12; *BudBib* 1.*Mach* 7/12.

W przén (1): Tym fię nižiuchno klániác mnie fię teraz godzi/ Z których zdroiow czyrpaia Poetowie młodzi. Tego zacnego Pocztu iefł ftárfzym Hetmánem Sławný REY *Prot* E.

a. Osoby towarzyszące (112): iesliby X. Biskup iechał [...] dla namow y Traktatow, iako spolny pokoi zachowac. [...] Na granicach mieysce, czas y poczet namowie *ActReg* 148.

poczet kogo [= złożony z kogo, będący kimś] (16): *RejZwierz* 31v; Priamus [...] przyiechał s Frigiey s pocztem rycerfkich ludzi *BielKron* 55, 55; *GórnDworz* 16v. *Cf Wyrażenie*.

poczet czyj (2): Samby to łnadź Vlifes záwłże przyznał iemu/ Ze nie miał w łwoim poczcie nigdy ták męznego *PaprPan* L2; awo włzyftki rzeczy máia [marszałkowie] poftánawiác/ przekłádác/ y ordynowác/ ták ná Dworze/ [...] iáko téz w innych vrzędziéch y vrzędnikach/ ku rycerfkim pocztóm Króla Ie^{go} M. przynależácuch *SarnStat* 311.

W charakterystycznych połączeniach: rowny poczet; poczet ludzi (13, panienek, przyjacioł, rycerski, uczniow; poczet krola; dać [komu] poczet, mieć z sobą, wziąć, zebrać; (przy)jechać z pocztem (5); w poczcie posłać, przyjechać (przyjeżdżać, zjechać się) (3), przyść (2), stanąć, stawić się.

Wyrażenie: »wielki, niemały poczet« [w tym: kogo (12)] = *coetus magnus PolAnt* [szyk 15:2] (9:8): *BibRadz* *Mar* 14/43; s którym [cesarzem] wyiecháło wielki poczet ludzi ochédoźnie przypráwionych/ thák piełzych iáko ieznych *BielKron* 414, 188, 388; Przeto zebrałfiy poczet przyiaćiół niemały/ [...] Puściłéś fye do Gdańka *KochPam* 84. *Cf* »z niemałym pocztem«, »w wielkim poczcie«.

Szereg: »poczet i towarzystwo« (1): Gdy Herkules zgotował łwoie okręty/ wzyáwfiy poczet ludzi y towarzystwo obiecáne do nich/ puścił fie do Troiey. *BielKron* 55.

Wyrażenia przyimkowe: »z pocztem« (11): niech panowie wezná łsobá trzi sta livdzy y niech przyada do Sawrany a mi takiez łtakowimze [lege: z takowymze] pocztem kv temv miełczv przyedziem *LibLeg* 11/84v; *BielKron* 55.

~ *Wyrażenia*: »z małym pocztem« (2): *RejZwierz* 31v; Iudałz [Machabejczyk] z małym pocztem wćieka na pułzczá. *BibRadz* 2.*Mach* 5 *arg*.

»z niemałym, wielkim pocztem« [szyk 6:1] (5:2): *BibRadz Ez* 38/15; *BielKron* 235; Iáko y święthy Páweł gdy z niemałym pocztem ludzi tonął ná morzu/ połał Pan Anyoła do niego *RejAp* 39v; *RejPos* 331; *SkarŻyw* 140, 328; *ActReg* 53. ~

»w poczcie« (11): *LibLeg* 11/76 [2 r.] 77; náznaczył z mey łrony tylko cztery ofoby/ łam też w tymże poczcie łtáwić fię obiecował. *NiemObr* 25.

~ *Wyrażenia*: »w małym (a. w co namniejszym), w niewielkim poczcie« (2:1): tedibíscie wiłłaly obrawłchi miedzi pani swimy pana albo dwv w niewielkim poczcie lepyeybi to bilo włzitko sprawiono *LibLeg* 11/85v; *BielKron* 323v; *GórnDworz* 16v.

»w wielki(e)m, w niemałym poczcie« (4:1): *UstPraw* 14 [2 r.]; *BielKron* 102v, Mmmm2; A ten [...] nie ma w wiéłtzym poczcie ná Séym przyieźdzáć/ tylko *ad summum*, ze dwudzieftą ołób *SarnStat* 152. ~

Przen (1) :

Wyrażenie: »wielki poczet« (1): Bo y Rotmístrz [tj. świat] łwowlony tákże towarzysze/ A nawiełtzy ten [rotmistrz, tj. świat] poczet łwowlnemu piłze. *RejZwierc* 269v.

α. *Świta, orszak; comitatus, strepitus Mącz* (79) : *RejWiz* 74, 74v; Náznáczeni łá ná the drogę [na zjazd królów z cesarzem] [...] Woiewodowie [...] Káłztelanowie [...]. Byli też Mołkwá Tátarowie w łwym włalnym łtroiu/ trębáczé/ łurmárze/ y ini ktorych tákowe poczty potrzebuia. *BielKron* 413, 331v, 413 *marg*; *Strepitus*, [...] też poczet/ słudzy zá pánem ydáci. *Mącz* 420c, 383d; *RejPos* 301; *StryjWjaz* B3, B4; *GrochKal* 18; Stároftá ták iáko y łzláchćic nie ma mieć wiécéy pocztu/ iedno trzydzieści ołób z przyiaćiołmi y z łługámi *SarnStat* 846, 773.

poczet kogo [= z kogo złożony] (11): Tám k niemu przyiechála Tálełtrys krolowa Amázońka/ [...] máiać s łobą poczet trzy łtá pánién we zbroi *BielKron* 125v, 59, 331v; *SkarŻyw* 195, 310, 511; odprowadzon był do Litwy vczćiwie/ ná koniech z wozámi y pocztem dworzan Xiáźęćia Mázowieckiego *StryjKron* 442, 427, 762, 787; *ZbylPrzyg* B4.

poczet czyj [w tym: *pron poss* (12) - „swoj” (11), „czyj” (1) - *G sb i pron* (6), *ai poss* (4)] (22): Zá tymi łzłó pułczwártá łtá Hufárow [...]. Zá tymi iáchály poczty kłiáżáth Słáfkich y fláchtá Słáfka *BielKron* 328v, 125v, 297v, 328v [2 r.], 414 [2 r.]; *RejPos* 301; *BudBib Ex* 15/19; Połtoráftá iezdnych wiodł káždy pocztu łwego *StryjWjaz* B3; Pan Czechowłki trzyłtá miał w łzárłaty przybránych [...]. Potym Kánclerz s Podłkár bim cni Senatorowie/ Koronni/ [...] Zá poczty łwymi łwietno łłnącymi iecháli *StryjWjaz* B3, A4, B2, B2v [2 r.], B3, B3v [5 r.]; *SkarŻyw* 511; Zołnierzow też y Pocztow Panięcych niemáło Koronnych/ Ian Swiercowłki Mąż dzielny łpráwował *StryjKron* 742, 707, [730].

W połączeniu z liczebnikiem głównym (2): Ten połtoráftá práwie w łwiełnym złotogłowie. Drugi ośmdziefiąt pocztu złotem ozdobnego/ Okazał *StryjWjaz* B3, B2v.

W połączeniu szeregowym (1): Ale więc naywiéłtzy y nam włalny zbytek iest/ w nielłychánych nád włalny domowy doftátek pompach: iáko pocztach/ woźnikach/ káretach/ páchołkach/ bárwach/ łtroiach kołztownych *PowodPr* 70.

W porównaniu (1): A po tych Stároftowie/ y panięta możne/ Iák Hybleyłkich płzczoł roie/ poczty wiedli rozne. *StryjWjaz* B3v.

W charakterystycznych połączeniach: poczet (poczty) gęste, ochędożny, przeważny, świetno lśnące, złotem ozdobny; poczet dworzan, (ludzi) jezdnych (2), ludzi zacnych, pachółkow, panien (2), panow (3), rycerstwa; poczet cesarski, faraonow, grabie, książęcia (książąt) (2), panięcy (2), ślachecki; stroje pocztow; poczet jechał, szedł (2); poczet mieć (z sobą) (2), przywieść (4); z pocztem (przy)jechać (jeździć) (11), odprowadzon, okazać się (2), wyjść [przeciwko komu]; posłać w poczcie (2), przyjechać (wyjechać) (8).

Wyrażenia: »poczet w czerni« = żałobnicy (1): [wśród powszechnego wesela z okazji wyboru nowego króla] Chybá żałofny ieden poczet w czerni/ On dwor Stephanow [= zmarłego króla Batorego]/ fludzy iego wierni *GrochKal* 19.

»poczet [ile, ilu] koni« (4): Przyiechał też ná koronacyą iey/ Kárdynał s Plácencyey [...]. Też y Korybut s Czech/ ná ich wlkazanie przyiechał w poczcie piąci let koni. *BielKron* 386, 328v [2 r.], 423v.

»świetny, piękny, wspaniały poczet« [szyk 7:1] (5:2:1): *GórnDworz* L16v; *StryjWjaz* B3; *SkarŻyw* 511; Widzę przednieyzy kwiát przy boku iego Wízyftkich trzech łtanow narodu Polłkiego: Tu świetny poczet/ tu iefczce świetnieyzy *GrochKal* 25. Cf »z pocztem świetnym«, »w świetnym poczcie«.

»wielki poczet« (8): ten tu obiera Krolá/ kto więtfzy poczet ma/ á Szłáchćicowi vbogiemu [...] rzadko fie doftanie mowić *GórnRozm* A. Cf »z wielki(e)m pocztem«, »w wielkim poczcie«.

Wyrażenia przyimkowe: »z pocztem« (15): *RejPos* 301; *BielSat* L4; Rádziwił Kfiążę/ Firley/ Kryłki/ y Zamoyłki/ Káždy s pocztem przewážnym *StryjWjaz* A3v, B2, B3, B3v [4 r.]; *StryjKron* 442, 787; *BielSjem* 27; *GórnRozm* Av.

~ Wyrażenia: »z małym pocztem« (1): Paris thedy posłał imieniem oycowłkim do Achilleá/ áby przyiechał profto ná flub do kościoła Apolinowego z małym pocztem. *BielKron* 59.

»z pocztem strojnym, świetnym« [szyk 2:1] (2:1): Iecháli tuż łwych pocztow przewážni wodzowie. Komorowłki z włarzmi hoynie przybránymi/ Máłogofki y infzy s pocztámi łtroynimi. *StryjWjaz* B2v, B3; *StryjKron* 427.

»z wielki(e)m, niemałym, ogromnym pocztem« [szyk 6:1] (5:1:1): *Prot* D2; *SkarŻyw* 310; Rołpuściwłzy potym Siem iáchał łam Kázimierz do Węgier zwielkimi á łwietnymi pocztámi Pánow Polłkich *StryjKron* 427; przyiedzie czći odládzony do powinnego łwego/ ábo do obczego w dom/ z pocztem nie máłem/ iákoż ow nieborak ma go wynáć/ nie máiac/ łto síły? *GórnRozm* I3, Av [2 r.]; *SarnStat* 773. ~

»w poczcie« (9): [wybrany królem Zygmunt] przyiał do Krákowá miefiácá Styczniá tegoż roku w poczcie ochędożnym *BielKron* 405.

~ Wyrażenia: »w małym poczcie« = *parcus comitatu Mącz* (3): Krol posłał poń/ áby w małym poczcie kniemu przyiał *BielKron* 212; *Mącz* 277c; *ActReg* 86.

»w świetnym, okazałym poczcie« [w tym: w świetnym i okazałym] (1) (3:1): ci w łwietnych y okazałych pocztách wyiechawłzy z Krákowá [...] do Tręczyná przyiácháli [po nową oblubienicę króla] *StryjKron* 727, 123, 150.

»w wielkim poczcie« (2): Przyiechála potym Pentefylea Amázońka krolowa dobrze zbroyna w wielkim poczcie pánien Troiánom ná pomoc *BielKron* 59; *StryjKron* 123.

»w żałobnym poczcie« (1): Potym Krol zárázem w tydzień wyiáchał z Wilná do Kráková ná pogrzeb Oycowłki/ w żałobnym poczcie Pánow y Dworzan Litewłkich. *StryjKron* 762. ~

Przen [czego] (1) :

W połączeniu szeregowym (1): Gdzie [Bóg] ftworzył y ofadził Anioły y Duchy ony/ woýłká/ mocy fwey niezliczone/ vfce ná dziewięć chorow rozdzielone/ vzykowány poczet chwały fwoiey/ y fługi światłości fwey. *SkarŻyw* 258.

b. *Oddział wojska, zastęp; exercitus Vulg, PolAnt; turma Mącz, Cn; statio Mącz; castra, viri PolAnt; comitatus Modrz; copiae, ordo JanStat (138) : Diar 77; á obaczyli [lege: obaczy-li] Castellan iż chor [szlachcic]/ Tedy [czasu wojny] táki może domá oštác/ á wżákże miałto liebie ma wypráwić poczet wedle maiętności *UstPraw* D3; *RejZwierz* 79; *BielKron* 414; Turmatim, Po hufcu á po hufcu/ yeden poczet zá drugim. *Mącz* 470b, 477d; *RejZwierz* 94v; pošileczne vffy niechay trapią nieprzyiaćielá po ftronách álbo s przodku [...]/ zwłázczá ieflicie nieprzyiaćiel przešiągl poczty *BielSpr* 15v, 14, 51, 70, 70v; *BudBib Num* 4/3; *PaprPan* G; Ieft ten ktory zmáiętności fwey powinien ftáwić ná woynę fto koni. Ten podobno wzytek fwoy poczet zebrał ztych/ zktorych káždy zmáiętności fwey powinien koniá ftáwić. A wedle náłzego obyczáiu/ wzytek on poczet/ to ieft/ dziewięćdziesiąt y dziewięć iezdnych/ niewinienby ofobno nakłádu ná wypráwę woienną czynić *ModrzBaz* 121; *SarnStat* 437, 448; *KmitaSpit* B; *VotSzl* E4v; [Turma triginta duobus militibus constabat. Poczot. Ein fehar volk *Cerous Inst* A4].*

z poczet kogo [= złożony z kogo] (45): *BielŻyw* 160; *Diar* 77; *BibRadz* 1.Par 12/22; *BielKron* 360v, 421v; *Mącz* 470b; gdzie máły poczet náłzych [...] w pław przez Orłzę Rzékę fzyroká itéz głęboká/ kwápiąc [!] fye ná Mołkwę zbroynie przebywali. *OrzQuin* R, R2; *BielSat* L4; Trzeci poczet piefzych ieft/ ktore zowiá *Azappi* *BielSpr* 51v; *KochOdpr* D3; Názáiutrz bitwá byłá: Mołkwá tył podálá/ A przedsię trzy tyšiące fwoich oftradálá/ [...] Y ftrzelców Duńłkich poczet niemały przygnano. *KochJez* B2; *BielSjem* 27. Cf »poczet ludzi«, »poczet żołnierzow«.

poczet czyj [w tym: pron poss „swoj” (15), G sb i pron (5), ai poss (2)] (22): aby káldy v poczthv swego v trzech v czterech v pyący y vřezłczy kony yedną ruznyczá myal *MetrKor* 38/286; w Huffiech fynow Ruben/ będzie kxiążećiem [!] Elizur/ [...] á poczeth iego/ ludzi tylko ku woynie godnych ktore zliczono/ ieft czterdzieści y fześć tyfięcy/ y pięćfeth. *Leop Num* 2/10; *RejWiz* 173; *RejZwierz* 43v; na oštátku Maurycego iezni/ porázili wzytek poczet Olbrychtow *BielKron* 237v, 31, 307v, 314; *Mącz* 251a; *BielSpr* 29; *PaprPan* N4v, T, V2v; *ModrzBaz* 121 [2 r.]; [Polacy] wnet znák bitwy dáli/ [...] Wywiedli ná Rufaki Poczty fwe ogromne. *StryjKron* 240; *KořakCath* A4v; *SarnStat* 448 [2 r.]; *GrabPospR* M4v [2 r.]; Tákuje y Pánowie Zołnierze/ áby [...] pocztow fwych pácholikom nie zwierzáli *VotSzl* E4v.

I sg w funkcji okolicznika akcesoryjnego: »[jakim] pocztem« (8): áby ták Hetmáni iáko y Rotmiřtrze/ [...] ná żadné fwe y przyiaćiół fwych prywatné potrzeby/ léymiki álbo ziązdy zołnierzów tych nieważyli fie vzywác znácznym iákym pocztem *sub poena bannitionis*. *SarnStat* 436. Cf »mały poczet«, »nierowny poczet«.

W połączeniu z przymiotnikiem od rzeczownika osobowego [= z kogo złożony] (2): *BielKron* 247; Ich mosci też Xiążąt Prufkiego y Kurlánfkiego prościć/ áby też ráytárfkiemi poczty z łáfki fwey ná pomoc przybyli *GrabPospR* M4v.

W charakterystycznych połączeniach: *poczec cudny, osobliwy (osobny)* (2); *poczec króla (krolewski)* (2); *poczec rajtarski, turecki; poczec drabow, jeznych, pieszych, slug, strzelcow, Tatarów; dać met pocztu [czyjemu]; na poczty lud rozłożony, przyjmować; poczec (poczty) chować, dać, (z)liczyć* (2), *mie(wa)ć* (17), *osadzić (osadzać, nasadzić)* (4), *porazić, posłać (wysyłać)* (3), *przygnąć, przyjąć, stawić (ustawa pocztow)* (3), *uwodzić cało, wyprawić, wytrzymać, wywieść [na kogo], zebrać* (3); *poczty* (1) *okazować się* (2), *na pomoc przybyć, przesiąć; z [jakim] pocztem gotować się na wojnę, iść, kosztować się, mieszkać, obegnać [kogo], obrocić się* (3), *okazać się, przyciągnąć* (2), *uciec, wyciągnąć w pole, w ziemię wpaść* (2); *w jednym poczcie dać [kogo]; w [jakim] poczcie (przy)ciągnąć, iść, jechać* (2), *okazać (ukazać) się* (2), *porazić (wojska)* (3), *przedrzeć się, rozgromić, na straż jeździć, uderzyć, wtargnąć, wyprawić się [na kogo], zebrać się* (2); *poczec puścił się [gdzie], rozpierzchnął się, stał*.

Wyrażenia: »poczec na [ile] koni« (1): Rotmiłtrz łam poczec miéwał iedno ná 10 koni: á Dzięsiątnik nawięcéy ná ósm koni. *SarnStat* 427.

»poczec ludzi (a. ludu)« = *exercitus, multitudo exercitum PolAnt* [szyk 29:2] (31): *RejPs* 38v; *BibRadz Ier* 52/8; Itali [Rzymianie] zá rzeką Tybrem gotowi fie potykác/ ále nie rowny poczec ludzi mieli przeciw Porfenie/ wżákże ile dobrze potykáli *BielKron* 106, 116, 117, 124, 244, 314, 361, 400; *RejPos* 217v; *BielSpr* 20, 22, 51v, 65v; *BudBib* 1.Mach 15/3; *PaprPan* Hh3; widzę zbroinego ludu ykonnego dosyc cudny *Poczec ActReg* 60. Cf »z pocztem ludzi«, »w poczcie ludzi«.

»mały (a. maluczki), rowny [= mały], niewielki poczec« [w tym: *małym, rownym, niewielkim pocztem* (6)] [szyk 30:2] (26:4:2): *RejZwierz* 39v, 43v; przyciągli [Tatarowie] do Polfki w wielkim poczcie/ v Sędmierzá fie rozdwoili/ poczec mnieyfy pośláli do wielkiey Polfki *BielKron* 360v, 117, 361, 392v, 421v; *OrzQuin* R, R2; *Prot* D2; wnet máluczki poczec ludzi onych obrociwfy fie/ porázili o trzy tyfiące ludzi z onego woylká żydowfkiego. *RejPos* 217v; co fie działo około onych fynow Máchábeyfkich/ [...] Iákie niepodobne woylká bárzo máłym poczthem porázáli *RejZwierz* 205; *BielSpr* 20, 65v; *PaprPan* Y4v; Iáko nas tám [w bitwie z Grekami] nie wielki ná ten czás był poczec/ Kuśiwfy fię kilká kroć o nie/ mufielichmy Ná óftátek dáć pokoy *KochOdpr* D3; [Jan Tarnowski] Równym pocztem wielki lud Wołofki porázil *KochTarn* 74; *KlonWor* 17. Cf »z małym pocztem«, »w małym poczcie«.

»(nie)rowny poczec« [w tym: *nierównym pocztem* (1)] [szyk 8:1] (9): *BielKron* 106, 124, 400, 460; Iefli też nieprzyiaciel ma nád cie ludzi poczec wielki álbo rowny s tobą/ álbo też mnieyfy *BielSpr* 20, 24; Iefli nie rowne poczty macie [z *nieprzyjacielem*] przeciw łobie/ Nie kwáp fie ku potkániu *BielSjem* 32; Iatwieżowie [...] ták fię ochotnie z wełółym okrzykiem bili z Polaki/ że ich kilko kroć nierównym pocztem wfpieráli *StryjKron* 205. Cf »w nierównym poczcie«.

»wielki, niemáły, ogromny poczec« = *castra magna, multitudo PolAnt* [szyk 23:11] (23:10:1): A fínadz by fie też náładzil niemáły poczec ludzi przeciwko mey fámeý ofobie y iáką by chciał wyftrogił walkę/ nic by mie ftráláno niebyło *RejPs* 38v; *Diar* 77; *BibRadz* 1.Par 12/22; *BielKron* 116, 244, 255v, 260, 360v; Turma, Hufiéc/ poczec yeznych nie máły. *Mącz* 470b, 416c; *BielSat* L4; *Drudzy*

záfie byli co więcźsze Poczty mieli/ kthore zwano Penthachofiarcha, Melarha, [...] y wiele innych *BielSpr* 29, 20, 22; *BudBib* 1.*Mach* 15/3; *SkarŻyw* 187; *StryjKron* 240; *KochJez* B2; *BielSjem* 27. Cf »z wielkim pocztem«, »w wielkim poczcie«.

»poczet żołnierzow« (1): pośłał do niego niemáły poczet żołnierzow *SkarŻyw* 187.

Wyrażenia przyimkowe: »z [jakim] pocztem« (14):

~ *Wyrażenia*: »z pocztem ludzi (a. ludu)« = *cum viris PolAnt* (9): *Diar* 81; *UstPraw* K3v; *RejZwierc* 38; Tedy Ionátás [...] wyciągnął w pole z wielkim pocztem ludu [*exiuit in regionem et venit numerans*]. *BibRadz* 1.*Mach* 9/65, 1.*Mach* 7/1; *BielKron* 306, 353v; *WujJudConf* 9; A tám gdzie nagleyśza potrzebá będzie/ íami ośobá náśzáfie obrócimy z pocztem ludzi [*cum copiis tantis JanStat* 692]/ íáki będziem rozumieć bydź potrzebny. *SarnStat* 117 [*idem UstPraw*].

»z małym pocztem« (4): *BielŻyw* 160; *RejZwierc* 38; Mieli z dawná ten obyczáy z obu ftron/ ná thym pográniczu/ iż fíe z małymi poczty kośtowáli/ áby ćwiczenie młodzi ludzie mieli *BielKron* 308v; *StryjKron* 170.

»z wielkim, z niemáłym pocztem(-ym)« [*szyk* 7:2] (7:2): A tam, gdzieby była naglejsza potrzeba, ma się JKM sam ośobá swá obrocić, z jakim będzie raczył nawięczsem pocztym ludzi *Diar* 81; *BibRadz* 1.*Mach* 7/1, 9/65; Viechał Krol bárzo záłościwy/ nie ták wiele ná Rufaki íáko ná Woiewodę ktory był wćiekl z niemáłym pocztem ludzi. *BielKron* 353v, 306; *WujJudConf* 9; *StryjKron* 737; *BielSjem* 19; *PowodPr* 83. ~

»w [jakim] poczcie« (18):

~ *Wyrażenia*: »w poczcie ludzi« (4): Máły Człowiek Defzpot/ niewiedzieć s kąd fye wźiał/ w małym potćie ludzi/ przedárł fye przez Zaręby Sámborskie *OrzRozm* C3; *BielKron* 246, 442v; *StryjKron* 122.

»w małym (a. maluczkim) poczcie« (10): *OrzRozm* C3; *BielKron* 125v, 227, 246v, 247; *RejZwierc* 265; *CzechRozm* 255v; Bo tu ná więtfze woýfká nie nowiná iemu [*Białoskorskiemu*]/ Vderzyć w małym poczcie *PaprPan* E; *StryjKron* 122, 782.

»w nierównym poczcie« (1): nálaźł tám drugich Krolików woýfká [...] / poráził íe Kolumbus w nierównym poczćie ludzi *BielKron* 442v.

»w wielkim, w niemáłym poczcie« [*szyk* 4:2] (4:2): Látá 1519. Miefiácá Sierpniá/ Táthárowie w poczćie wielkim/ wtárgnęli do Bełfkíey źiemie *BielKron* 417v, 50, 59v, 66v, 360v; á thák nie dać fíe z woýfká nigdziey wychyláć pokáthnie nikomu íedno w niemáłych Podćiech ná ftraż íeźdźić *BielSpr* 27v. ~

Iron. (1): Skowalićcie oycowśkie granati na pługi/ [...] Wprziłbicach kwoczki fiedzáf [...] Kotczy to nadzieźny koń/ a poczet záś woý/ Ktore ftoią i wftayni/ i wtíle ftodoý. *KochSat* A3.

Przen (12) :

a) *W antropomorfizowanym opisie gry w szachy* (1) :

Wyrażenie: »poczet mały« (1): Ano z obu ftron bárzo poczet mały/ Sláchtę wybito/ dwory fpuśtofzáły. *KochSz* B4v.

b) *Oddział wojska niebieskiego* (11) :

poczet kogo [= z *kogo złożony*] (7): Bowiem rufflenie twoie [*Boże*] zmiećcá namiełce nielza iedno mułi mieć pocztu przynamniey łto tylięcy y wiele tylięcy angiołow *RejPs* 98; *CzechRozm* 238; *SkarŻyw* 581; *ArtKanc* T17; *LatHar* 13, 596, 667.

W połączeniu z przymiotnikiem od rzeczownika osobowego [= z *kogo złożony*] (3): vyrzał miedzy chory Angielłkimi/ w Prorockim y Apołtołłkim pocźcie/ dułżę Páwłá poniešioną w niebo *SkarŻyw* 52; *ArtKanc* N19; *LatHar* 573.

W połączeniach szeregowych (3): Zbor cię Apołtołłki/ y poczet Prorocki/ załtęp Męczennicki/ y then okrąg ziemłki/ wšytko cię wyznawa/ y Lud krześciáńłki. *ArtKanc* N19, T17; *LatHar* 573.

Wyrażenie: »wielki poczet« (2): Przy podniešieniu ciałá Chryłtułowego ná Młzy/ częłtokroć iey Duch Ńwięty oczy otwarzał/ iłz widziałá około wielki poczet S. Aniołow. *SkarŻyw* 581, 206.

Szeregi: »poczet i ufiec« (1): Na cnot ludzi tych [*Ńwiętych*] w łławienie/ nie dofyć by mieć cźterdziešci ięzykow: á nie tylo ták wielki poczet/ y wfiec woienny nieprzełomiony/ áni zwyciężony/ ále ieden z nich wymowę náłżę y rozum przechodzi. *SkarŻyw* 206.

»i poczty, i wojska« (1): Tám y Ńwiętych Bożych poczty/ y woýłká/ dárow niebiełłkich pełne/ P. Bogu gorąco łłżące/ [...] niebu wšytkiemu [...] wełela dodaia. *LatHar* 596. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

c. *Zespół ludzi wydzielony pod względem administracyjnym* (3) : gdy łie wšyłcy rozdzyelili ná Tribus y Kurye/ rozdzyelili też grunty áłbo imienie (zową role) miedzy łię ná XXX częłšci według pocztow. *BielKron* 99, 39.

poczet czyj (1): *BudBib Num* 14/29 *cf Szereg*.

Szereg: »i poczty, i liczby« (1): Wpułtyni tey połęgą trupy wálze/ y wšytki poczty wálze/ y wšytki lidźby wálze [*omnes numerati vestri*]/ od łyná (ktoremu) dwádziešciá lat y wysłzey *BudBib Num* 14/29.

d. [*Stan społeczny [czyj]*]:

Szereg: »stan i poczet«: Conueni hodie quendam mei loci atque ordinis. Potkałem łie dzis z niektorym mego łtanu y potztu. *TerentMatKęł* D4v.]

e. *W wyrażeniach przyimkowych oznaczających przynależność lub wyłączenie z niej [w tym: nie o ludziach (5)]* (76) :

»do pocztu« (2):

~ *Zwrot*: »do pocztu [*kogo, czego*] przyłaczyć (*a. przyłaczać się*)« (2): do pocztu łię żebraniá a košciola Rzymłłkie⁸⁰ przyłaczám *MurzHist* N2v; *LatHar* 429. ~

»z pocztu« [*o przynależności; w tym: kogo, czego (7)*] (8): *LubPs* Y2v; *Prot* B3; A drudzy z pocztu onych łiedmidźieliał/ ktorzy też cudá dziełáli [...] od Pána odelzli *CzechRozm* 189; *CzechEp* 364.

~ *Zwrot*: »(być) z pocztu« [*szyk zmienny*] (4): *BudNT przedm* a5; Tuby łie przyłtało X.K. obráchowác/ ielłi on z pocztu tych żołnierzow Pána Chryłtułowych. *NiemObr* 19; Ty to wiary [...] ábo łą z pocztu rzečzy zbáwiennych: ábo łą tákowe bez ktorych ludźie zbawieni być mogą. *NiemObr* 85; *WujNT* 613 *margin.* ~

»z pocztu« [*o wyłęczaniu; w tym: kogo (5)*] (6): tákowi łłżłnie s pocztu dobrych obywałelow máia być wypędzeni y wyłádzeni/ ktorzy *delectantur discordiis vel bellis ciuilibus* *Phil* B3.

~ W połączeniu z przymiotnikiem odrzeczownikowym (1): które [zacnych senatorów] Pan Bog a wezwanie Krola Pana naszego z ludzi brakując z owego pocztu szlacheckiego w tamten zbior Rady Koronnej sadzą *Diar* 33.

Zwrot: »wylącać, wylączon, wyjęty z pocztu« [szyk zmienny] (1:2:1): *LubPs* bbv [2 r.]; nie wylączay mię zpocztu służebnikow twoich [*ne me reprobaveris a pueris tuis*]. *BudBib Sap* 9/4; *CzechRozm* 175v. ~

»ku pocztowi« (1):

~ *Zwrot*: »ku pocztowi [kogo] należeć« (1): gdy mowi [*pismo św.*] od namnieyższego do nawiętższego: tedy też tego nie o wżytkich zgoła ludziach świátá tego rozumie: ále o káždym/ ták podłym iáko y zacnym/ ktory ku pocztowi należy/ tych wżytkich/ o ktorych to Bog mowi. *CzechRozm* 109. ~

»w poczet« (41):

~ *w poczet kogo, czego* (25): tedy to iest gruba niezbożność/ ták o Bogu krory [!] iest nigdy nieodmienny trzymać/ [...] ábo go z máieftatu iego strąciwży/ w poczet Aniołow wetkáć *CzechEp* 212. *Cf Zwroty*.

Zwroty: »w poczet [kogo, czego] iść (a. przyść)« [szyk zmienny] (2): *WujJud* 96v; W poczet pierwżych [*dobrodziejstw boskich*]/ idzie stworzenie/ odkupienie/ rządzenie/ y niektore inże: w liczbie drugich wchodzą one Mny [*rodzaj monety*]/ y Talenty *LatHar* 558.

»w poczet kłaść (a. położyć, a. pokładać)« [*w tym: kogo, czego* (8), „swoj” (6), z kim (4)] = *inserere Vulg* [szyk zmienny] (18): *WujJudConf* 145v; *CzechRozm* 65v; Nie kładź mię w poczet z ludźmi niepráwemi *KochPs* 39; Bom ia nigdy tego Pánu Bogu moiemu Iezufowi Chrifufowi [...] nie odeymował/ [...] áni o tym myślę/ áni go też w poczet fwoy kładę. Gwżem przed nim ná twarz fwą ná ziemię wpadam. *CzechEp* 338, 73, 74, 80 [2 r.], 84, 338 [3 r.], 419; áni by w ieden poczet kładli/ Chrifufá páná/ [...] z Fáraonem złośliwym Krolem Egiptkim *NiemObr* 118, 118; *WujNT* 50, 2. *Cor* 10/12; flufznie kościol ś. iáko pámiátki fyná Bożego/ ták mátki iego/ y inżych świętych/ tych dniow/ ktorych oni z tego żywotá do onego wiecznego święta á odpoczynienia weszli/ w tenże poczet świát krześciánfkich pokláda. *PowodPr* 50.

»w poczet policzyć (a. policzać), policzon(y), poczytać« [*w tym: kogo, czego* (9), „swoj” (3), z kim (1)] = *cum aliquo numeratus PolAnt* [szyk zmienny] (5:9:1): *LubPs* P2v; *BibRadz Is* 53/12; *RejAp* 48; iż ná śmierć wydał żywot fwoy/ á z złościewemi w poczet policzon był. *RejPos* 9v, 109, 343; *WujJud* 135; w ieden poczet/ y w iedną liczbę náuk y ártykułów fzátánfkich poczytamy one náuki/ ktoremi bronią y zákázuią małżeńtwá S. *WujJudConf* 212; *CzechEp* 72, 112, 337; *NiemObr* 150; Nie zginęłam/ ziemim zwłokę mą oddálá. Ná wyfokie niebá duch moy przeniesiony/ Tám w poczet niebiefkich duchow policzony. *WisznTr* 31; *ArtKanc* P20v; *WujNT przedm* 41.

»w poczet [kogo] przyjąć« (1): Iákoby cię Pan ten y Miřtrz miał w poczet flug y vcźniow fwych przyjąć: iestlibyś łie pierwey w tym wżytkim nie záprzał *CzechRozm* 234.

»w poczet [kogo] przypuścić, przypuszczony« [szyk zmienny] (2:1): ná twoy fię ślub [pufzczamy/ że też nam raczyłz odpuścić/ á w dzień on nałtráfzliwży/ w poczet wiernych przypuścić. *ArtKanc* M14v; *LatHar* 25, 677.

Wyrażenie: »przyłączony w poczet [kogo]« (1): Y nie będą [ludzie złościwi] przyłączeni w poczet [prawniedliwych. *LubPs* Bv.

Szereg: »w poczet i liczbę« [szyk 2:1] (3): *WujJudConf* 212; [*Zbawiciel*] w liczbę y poczet żołnierzow [w]ych przypużczonego/ á ná woynę duchowną wypráwionego/ dołkonáley opátrzył cię. *LatHar* 677, 25. ~

»w poczcie« [w tym: kogo (13)] (18): áby w.W. moy miłóściwy Pan/ ten máłuczki znák mey ku łobie powolności [...] raczył wdzięcznie á łáfkáwie przyiąć. A mnie theż w tych poczcie mieć y záchowác/ ktorzy rádži w. W. wiernie y wiecznie łłużą *GroicPorz* B2; *RejPos* [278]; *PaprpPan* B; Skąd iáwna rzecz/ iż od tego kościoła odłączeni/ wiáry nie máią/ y w poczcie niewiemikow łie zámýkáią. *PowodPr* 29.

~ **Zwroty:** »w poczcie być« (3): A ták zrozumiey iżeś y ty w tym poczcie iełt/ á pod tym grzechem zámknioneś iełt *RejPos* 19, 319; *BiałKat* 65v.

»w poczcie policzyć, policzony« (1:1): W iákíey czći y w iákim poczcie táiemnie policzeni bywáią/ ktorzy łię w oczách ludzkich wzgárdzonými być nie łromáią. *SkarŻyw* 212; *SarnStat* 454.

»stanąć w poczcie« (7): ábychmy z łáłki iego łwiętey/ mogli łtánąć w thym máłym poczcie wybrányh iego *RejPos* 237v, 260, 288v, 341, 341v, 342v [2 r.].

Wyrażenie: »w poczcie kładziony« (7): Siodme przykazanie [...] zákázuie wólcelkíey niełpráwiedliwóści ná máiętnóć bliźniego łwego. W ktorým poczcie naprzod bywa kładżione łwiętokraydżtwo *PowodPr* 75.

Szereg: »w poczcie a (i) (w) liczbie« [szyk 1:1] (2): *RejPos* 260; Nigdziełz plág onych łrogich Egiptu y gniewu Bożego nie vchodzą/ iedno w poczcie y liczbie ludu Izráelłkiego. *SkarJedn* 3. ~

2. Ilość; numerus *Mymer*¹, *Bart Bydg*, *Vulg*, *PolAnt*, *Modrz*, *JanStat* [w tym: pl (13); kogo, czego (98)] (141) : (*nagł*) Nomina numeralia cardinalia. Namen der czalen. Imioná wólcelkiego pocztu. (-) Unum. Eyns. Ieden. Duo. [...] *Mymer*¹ 42v, *nib* 2, k. 43v; *BartBydg* 58; *Diar* 38; *SeklPieś* 20; Oznaými mi Pánie koniec moy. I poczet dni moich ktorzy iełt *Leop Ps* 38/5, *Num* 26/57, 63; Vtwirdzały łię thedy kościoły w wierze/ á vłtáwicznie pocztu ich obłicie przybywáło *BibRadz Act* 16/5; Było wólzytkich [*Tatarów*] w liczbie łżeś łet tyłięcy (*marg*) Poczet Tátárow (-). *BielKron* 361, 39 *marg*, 43, 60v *marg*, 73v *marg*, 110v *marg*, 361 *marg*, 367 *marg* [2 r.]; Tá Figurá prędko okaże poczet ludźi/ iełłi ie tym obyczáiem kto łtáwi w łzykowániu/ bo tu iełt wypiláne iáko wiele łprawiec y ludźi w ktorým rżędzie łtoi *BielSpr* 35, 24v; á przelicżcie lud że będę wiedział poczet ludu. *BudBib* 2.Reg 24/2, *Ex* 30/12, *Num* 1/22; *ModrzBaz* 144; *CzechEp* 378; *ArtKanc* S20v; *Calep* 897b; *WujNT Act* 6/7; ma łie každy z łiłem Vrzędowi [...] pokázác y pieniádze dáć/ ták iáko przydżie wedła pocztu koni z wozem/ álbo bez wozu *SarnStat* 974, 180, 197, 201, 207, 417.

W połączeniu z liczebnikiem głównym (30): *BielŻyw* 164; A wóllyłtek poczet kxiáżąt po fámiłiach mężów mocnych/ dwa tyłięce y łfeś łet. *Leop* 2.Par 26/12, *Num* 2/6, 26/51, *Ioann* 6/10; či Cełárzá wybieráią/ ktorých bywa poczet około trzydziełci tyłięcy/ á nablížey Cełárzá chodzą. *BielKron* 260, 17v, 48, 50, 66v, 130 (13); Te plemioná łynow Gadowych/ á pocztow ich/ czterdziełci tyłięcy y pięćłet. *BudBib Num* 26/18, *Num* 1/21, 23, 26/22, 24, 26 (11); *WujNT Act* 1/15.

W charakterystycznych połączeniach: poczet rowny; poczet białyh głów, bogatých, bojownikow, chrześcijan (2), dni(ow) (2), drabow, duchowných, dzieci, fraszek, gwiazd, kanonów, koni, ksiąg, książąt,

kwestyj, Lewitow, ludu izraelskiego (Izraelczykow) (3), ludzi (ludu) (19), łapaczow, mistrzow, myńce (2), osob (2), pacierzy, pieniędzy (2), poganinow, posłow, potomstwa, przyrodzonych, rad, służebnikow, synow izraelskich (2), szwagrow, swiāt, Tatarow, trądow, Turkow, uczniow, Węgrow (2), wielbłędow, wiernych, wszystkich, zagadek, zakonników (2), zbroistych, złodziei, Żydow (2); figury pocztu (3), imiona, rejestr; rowny (nierowno) w poczet (2), liczyć; poczet mnożył się, spełni się; pocztu przybywało; okazać poczet, popisować, wiedzieć (2), wyliczyć.

*Zwrot: »pocztem przesiąc (a. przesięgać), przechodzić, przesadzić« = przewyższyć (przewyższać) ilościowo [szyk zmienny] (4:2:2): będę zawnždy przed oblicznością nieprzyacielą nafze⁸⁰ z Rycerłtwe^m fwym/ chocia mie pocztem przelięże/ ale fprawiedliwością nic *BielKron* 244v, 27v, 42v, 227, 338v; *BielSat* L4; *BielSpr* 20; *BielSjem* 27.*

*Wyrażenia: »mały poczet« (9): á co gorłzego iż ie [Turków] niewiāłty Perfkie żony porāziły/ gdy iuż mężowie dla mālęgo pocztu fwęgo fpracowani byli. *BielKron* 191, 303; *CzechRozm* 150; *SkarŻyw* 348. Cf »w mālym poczcie«.*

*»niezliczony poczet« (7): *BibRadz* I 376a marg; *BielKron* 159, 385; vyrzeli wielki i niezliczony poczet ludu [*populus multus cuius non erat numerus*]/ ktorzy niefli drābiny y tarāny/ āby wzięli zamek *BudBib* 1.Mach 5/30; *SkarŻyw* 30, 305 marg, 306.*

*»pewny poczet« = certo numerus *JanStat* [szyk 13:1] (14): *ConPiotr* 32v; kthori [...] gdi zida brali na strazi stal wzyawfchi przy thym tho zidzye pewny poczeth pyenyedzi *LibMal* 1553/179, 1552/167v, 1554/184 [2 r.], 184v [2 r.]; *LeszczRzecz* A3v; *RejPos* 289v; *BudBib* I 234b marg; *NiemObr* 75; *KochPhaen* 15; Pewny też poczet ludzi ma bydź ná Dnieprze przyięty/ któryby wodā bronił wrywānia fie ludzióm fwowolnie do pańftw fāsiędzkich *SarnStat* 437, 201.*

*»wielki (a. wielgi), niemały poczet« = magnus numerus *Modrz*; multus numerus *Vulg* [szyk 22:9] (22:9): wftawili [falszywi prorocy] rozlicznych swiāt wielki poczet *MurzNT* 111; *LubPs* R6v; *LeszczRzecz* A3; *BibRadz* *2v; vczynił w niem [w mieście] wielki mord/ pozābiiawfzy wielki poczet Izraelczykow [*populum multum de Israel*]. *BibRadz* 1.Mach 1/32; Lātā 1282. Litwā z Iācwiefzāmi wtārgnęli do Lubelſkiey ziēmie/ [...] á thām wielgi poczet ludzi pobrali. *BielKron* 364v, 130, 360v, 366, 405v; Tākowych [prawdziwie mężnych] ludzi ná fwiecie [...] byłā niemāła liczbā: miedzy ktoremi/ nie mnieyfzy poczet białychgłow był *Górndworz* Y, Z4v; *KuczKat* a2; *BielSpr* 24v, 35v; *BudBib* 1.Mach 5/30; *CzechRozm* 263; *PaprPan* A3v; *KarnNap* ktv; iż ślāchetnych á dobrych ludzi nigdzie ftā nienaydzie/ ale bogātych wśędzie wielki poczet. *ModrzBaz* 42v, 93; *SkarJedn* 164; *SkarŻyw* 179 marg, 206, 231; Nie teraz po mych frāłzkāch: bo infzē nāłtāły/ Których poczet ná kāždy dziēń widzē niemāły. *KochFr* 79; *WujNT Act* 11/21; *GosłCast* 46. Cf »w wielkim poczcie«.*

*Szeregi: »poczet, (a, i) liczba« [szyk 2:1] (3): *Leop Deut* 30/5; Wfzākoż nie przeto podāię do niey [libraryje] ty Kfięgi/ āby fię ich więłszy poczet á liczbā w Bibliotece W.K.M. przyczyniłā *BibRadz* *2v; *BielKron* 43 marg.*

*»summa a poczet« (1): Tā ięft summā á ten poczet synow Iſraēłkich [!] [*Ista est summa filiorum Israēl*] ktorzych licżono/ fześćfet y ieden tyfięcy fiedmſfet y trzydzieści. *Leop Num* 26/51.*

Wyrażenia przyimkowe: »bez pocztu [czego]« = *bez liku, bardzo dużo* (1): [w księgach *Paralipomenon*] dotyka się y onych historii które są opuszczone w księgach Krolewskich/ y bez pocztu wyprawy nie kwestii a zagadek z Ewangelii. *Leop* *B4v.

»w poczet« = *pod względem ilości [w tym: kogo* (2)] (3): acz nie równo było Grekom w poczet/ ale zacnością y męstwem Trojany przechodzili. *BielKron* 54v, 455v; Pirwiza y czwartha *Phalanx*, mają być równo w poczet ludzi zbrojnych/ także y wtora s trzecią *BielSpr* 30v.

»w poczcie« = *będąc w jakiejś ilości, sprawiając, że kogoś będzie jakaś ilość; numero Vulg* (19): *RejPs* 87, fprawiwszy wojsko w tymże poczcie iako y pierwsze/ wymyślił z tym posiłkiem wtargnąć po wtore do Iudá. *BibRadz* 1, *Mach* 4/35; *BielSpr* 58.

~ *W połączeniu z liczebnikiem głównym* (8): Rzekł po tym Jezus: Każcie ludziom siedzieć. [...] Wfiadło tedy mężow w poczcie iakoby pięć tysięcy. *Leop Ioann* 6/10; Za tymi szli krolewscy dworzanie bardo ochędoźnie/ w poczcie piętnaście let *BielKron* 328v, 17v, 48, 50. Cf »być w poczcie«.

Zwrot: »być w poczcie« [w tym: z liczebnikiem głównym (3)] = [alicuius] *numeri esse Vulg* [szyk zmienny] (6): Co potym za mocny Statut podał Iakobowi. [...] A to w ten czas gdi inadz tamo w małym poczcie byli/ Y prawye iako pielgrzymi tam na on czas żyli *LubPs* Y; *Leop Deut* 30/5; Nádiechálifmy ie [Arabów] gdy wojskiem leżeli/ było ich w poczcie trzydzieści y pięć tysięcy Kárawany/ to iest Wielbłądów/ a ludzi o czterdzieści tysięcy *BielKron* 456, 66v, 208v, 338.

Wyrażenia: »w małym (a. malutkim) poczcie« = *in paucissimo numero Vulg* (5): *LubPs* Y; *Leop Deut* 26/5, *Ps* 106/39; *BielKron* 208v; gdyż zawsze Pan chocia y w małym poczcie zachowuje sobie wierne swoje w najwęższym prześladowaniu swiatá tego. *RejAp* 112v.

»w wielkim poczcie« [szyk 2:1] (3): dawlsyc [Pan] błogosławienstwo/ vczyni tho/ że w wietllym poczcie y liczbie będziez [maioris numeri te esse faciet]/ niżli byli oycowie twoi. *Leop Deut* 30/5; *BielKron* 295, 297v. ~

a. Zestawienie: »poczet rzymski« = *okres lat piętnastu, używany przy obliczaniu kalendarza, a w szczególności przy oznaczaniu daty Wielkanocy* (1) : [Te]go Roku będzie Złote Ciśle 6. Okręgu Słonecznego 4. Poczet Rzymki 6. *Goski ktv*.

3. *Rachunek, obliczenie* (11) : Páterzowi się tak zdało/ Izby stada vbywało. Począł tedy owce liczyć/ Nie mógł mu się poczet trafić *BierEz* R4; A tak według dalekości tych słopniow inadnie być może ziemiá rozmierzona na mile/ na stáianie/ y na lązenie [...]. Według tego pocztu iest wżytkiey ziemie wkoło mił 5400. *BielKron* 263.

Zwroty: »nie iść w poczet« = *nie być brany pod uwagę przy obliczeniach* (1): Ktemu boday nie połowicę pożytkow w Rzeczyp. nalezey ludzie skąd inąd procz rol biorą/ A z samych włok wyprawę [na wojnę] poftánowiwszy/ [...] połowicęby wyprawy nie było/ ktoraby być mogła/ izby połowicá pożytkow nie szła w poczet. Abowiem procz włok są pożytki ktore dobrze za włoki stóią/ [...] iako są z młynow/ z karczem *GrabPospR* L3.

»poczet (u)czynić« [szyk zmienny] (3): *Goski* A4; weszli do iedney gośpody/ a tam przebywali iedząc a pijąc. Potym vczynili poczet/ a płacili gośpodarzowi. *HistRzym* 114; ani z takimi aparaty [chwalić Boga]/ y ceremoniami/ iakich pełne iest Rzymkie nabozeństwo. Ze ich y sami pocztu vczynić/ *et rationem dare nequeunt CzechEpPorz* **4v.

[Zestawienie: »Księgi Pocztow« = *Księga Liczb; tytuł biblijnej czwartej księgi Mojżeszowej*: Poczynają fie czwarte księgi Moizeffowe/ ktore Zydwowie zowią Máiedabber/ Lácinnicy Numery/ my możemy zwąć księgi Pocztow álbo Liczby. *Leop K (Linde).*]

[Szereg: »poczet albo liczba«: *Leop K cf Zestawienie.*]

Wyrażenie przyimkowe: »na poczet [czego]« = *jako część należności (2)*: A iefliby kupcá ná fant nie było/ iuż Sędzia po onych łfelci Niedzielách wierzycielowi fant ku otrzymániu przyładzi ná poczet dofyć vczynienia. *GroicPorz dd2, ddv.*

Przen (3) :

Fraza: »w poczet nie idzie (a. nie pojdzie)« = *nie liczy się, nieważne [szyk zmienny] (2)*: Nie twoy to vrząd Ozyáffu/ byś miał pálic wonny zápal Pánu Bogu/ ále Kápłáńki: [...] nie lekce łobie te⁶⁰ waz: Boć to nie poydzie w poczet ku łlawie [*quia non reputabitur tibi in gloriam*] od páná Bogá. *Leop 2.Par 26/18; RejZwierc 132.*

Zwrot: »[z czego] poczet czynić« = *dawać odpowiedź na co (1)*: Ponieważ písmá [...] fą drzwiami przez ktore do Bogá wchodzimy toć też nie rzelzoto łzátáńskie. Abowiem hámuia heretyki/ ábyfmy byli bešpiecznymi: y ze włytykiego poczet czynia/ z czegobyfmy chćieli. *CzechEp 135.*

4. *Płaca żołnierza; stipendium, stips Mącz (4)* : Sed proprie stipem obligo pecuniam spondeo, Obiecuyę/ pieniądze na poczet/ zółd *Mącz 416d, 217d, 416b*; Nie wymuyciefz im pocztu ráczey przyczyniaycie *PapPan B4.*

5. *Sprawozdanie, rozliczenie czegoś (11)* :

Zwrot: »[czego] poczet uczynić« (1): Támeś [*Janie*] y Páná [*tj. króla*] záłtał/ y pofelftwá fwęgo Słufzny poczet vczynił *KochPam 83.*

Przen (10) :

a) *Rachunek sumienia (1)* :

Zwrot: »sam z sobą poczet uczynić« (1): Abowiem to nadobny ráchunk/ kto idąc ná pokoiczek fwoy łam s łobą poczet vczyni co dnia tego przyłtoynego á czo nieprzyłtoynego vczynił. *RejZwierc 81.*

b) *Sąd boży, rozliczenie dobrych i złych uczynków (9)* : Prozno fię łpanem wpoczet wdac Snac liepey na łalcze [*lege: łasce*] przełtać. *RejKup n4, n4.*

poczet czego (3): Každy łam zá się da liczbę pánu Bogu: bo włyfscy łtániemy przed Máyełtatem Chryłtułowym/ dawaiąc poczet łpraw náłzych dobrych y złych. *BiałKat d2. Cf Zwrot, »poczet liczby«.*

Zwrot: »poczet (u)czynić, udziałać« [*w tym: z czego (3), czego (1)*] [*szyk zmienny*] (3:1): *KochOdpr B2v; KochMarsz 154; KochPieś 46*; Boć nielza tu [*na ziemi*] nam dłuęo być/ mušim fię tám włyfscy łtáwić/ á z fwych grzechow poczet wdziálać. *ArtKanc S11v.*

Wyrażenia: »kładzenie pocztu« (1): iź táki káždy kto mocno vwierzy/ [...] nie będye nigdy [...] pociągnion do żadnego kładzyenia pocztu fwęgo/ iedno ták bez włzech trudności fwoich [...] przełtapi s tego mizernego żywotá/ do wiecznych a niełkończonych rádości fwoich. *RejPos 248v.*

»poczet liczby« (1): gdyż niewiełz ktorey godziny będyełz połtáwion przed łtráłzliwym łądem Páná fwęgo/ ná ten omyłny poczet liczby twoiey. *RejPos 248v.*

6. Spis, wykaz, wyliczenie; numerus Vulg, Modrz; liber, numeratio PolAnt (19) : Gdy iuż tedy [...] ná káżdym [z *czterech synodów*] co ołobnego [...] vkwáli/ potrzebá było/ to wżytko w ieden poczet zebrałwzy/ áby fię nierozchwiało/ vtwierdzić. *NiemObr* 140; *Calep* 898a.

poczet kogo, czego (10): á temu to pocztu dni rozumiey, [...] iako dniowie rozdzieleny fą ku mieliączom w kalendarzech á w minucijach *FalZioł* V 46; *BibRadz Gen* 5/1, 2.*Reg* 24/9; áby mu dał poczet ludzi wżytkich z narodu Iudá ná fpišku zliczywży ie. *BielKron* 73v; *NiemObr* 92; A to ieft poczet znáków/ które z iednéy ftrony/ Słoneczny trop/ á z drugiéy duch nieuniešiony Aquilonów zámyka *KochPhaen* 13; [Cathalogus ... Księgi poczothu fwiętych, Kalendarz *Cervus* F40 262v; których słodów pewny poczyt i szacunek będzie przy młynie rawskiem. *LustrRaw* 1564/5]. Cf »kłaść w poczet«, *Wyrażenie*.

Zwrot: »iść w poczet« = *podlegać spisowi (1):* Da ten czyníłz/ kthory [tj. *da czynsz ten, który*] iedno idzie w poczet [*Qui habetur in numero*]/ tho ieft kthory by miał dwádzieściá lat y wyśsey. *Leop Ex* 30/14.

»kłaść w poczet; w poczcie [czego] poczytany« = *uważać (uważany) za kanoniczny (1;1):* *KromRozm II* i4v; bo ołmy lift [św. *Pawła*] co do Zydów/ wiele ich kthorzy go nie kładą w poczet. *Leop* *B4v.

Wyrażenie: »w poczet [kogo] pisany (a. wpisan)« = *relatus in numerum Modrz* [szyk 2:1] (3): *ModrzBaz* 105v; áby imię iego w poczet Bifkupow píane nie było. Bo tego fšanu nie godzien ten/ kthory Bifkupftwo cudzołoftwem pomázáł *SkarJedn* 132; *SkarŻyw* 90.

a. Wyliczenie, wyłożenie zasad wiary [czego] (5) :

Zwrot: »poczet (u)czynić« [szyk *zmienny*] (2): á czyniác poczet wyznánia náłze^{g0}/ ze fzczyregó fłowá Boże^{g0}/ błád przeciwny/ [...] z ich że włáfnych Doktorow/ y z Synodowych fpraw pokázowác będę. *NiemObr* 7, 91.

Wyrażenie: »poczet wiary, nadzieje, wyznania« [w tym: *wiary i nadzieje (2), wiary i wyznania (2)*] (4:3:3): Kthorzy [potwarcy] widząc [...] żełmy [...] po onym dziwnym zámielzaniu po trwogách/ y rośprofzeniu/ pocztu wiary y wyznánia náłzego nie fpifali: áni ná potwarzy náłzych fżácunkarzow odpowiedáli [...] przeto oni z wietfżá befpieczyńciá/ przeciw nám piorá fwe oboftrzyli *CzechRozm A5; CzechEp* *3v, 12; *NiemObr* 7, 91.

Szereg: »poczet i wyznanie« (1): Wfżákże nielza/ iedno [...] wiary y nádzieie ktorą fię ćiefzymy poczet y wyznánie vczynić. *NiemObr* 91.

7. Następstwo, sukcesja (1) : Niech okażá [heretycy] Oryginały Kościołow fwoich/ niech okażá porządek bifkupow fwoich/ ták iednego zá drugim od początku poftępujących/ żeby pierwży on Bifkup/ kthorego z Apoftołow álbo z Apoftołfkich mężów [...] miał przodka álbo ordynatorá fwego. Abowiem tym obyczáiem Kościoły Apoftołfkie poczyty fwe odnořą. Iáko Kościół Smirneńki Polikárpá od świętego Ianá poładzonego ma: iáko Rzymfki Klimuntá od ś. Piotrá ordynowaného pokázuie *WujJud* 135v.

8. Dar będący wyrazem szczególnego uszanowania (1) : Skąd znác/ że to nie ládá Mędrcy byli/ y z niemáłym pocztem przyiecháli. Iáko y przedtym krolowa Sábá z takimiż dáry do krolá Sálomoná. *WujNT* 8.

Synonimy: **1.** gromada, grono, liczba, rzesza, tłum, tłuszcza, zbor, zebranie, zgromadzenie; **a.** drużyna, gwardyja, orszak; **b.** oddział, hufiec, rota, szyk, uf, zastęp; **2.** liczba; **3.** liczba, obliczenie, oblik, policzenie; **4.** żołd; **6.** katalog, liczba, rejestr, spis, spisanie, spiszek, summaryjusz; **a.** wykład, wyłożenie; **7.** następowanie, sukcesyja; **8.** dar, podarze, podarzenie.

AW, ZCh